

Iliya — Lamba Ta Goma Sha Biyu

Kowane kwari za a daukaka shi

Jeff Pippenger

2023-10-17

Har yanzu muna magana game da Iliya a matsayin alama ta annabci. Iliya ya shelanta wa Ahab cewa ba za a yi ruwan sama ba, sai dai bisa ga maganarsa, na tsawon shekaru uku.

Sai Iliya mutumin Tishbe, wanda yana daga cikin mazaunan Gilead, ya ce wa Ahab, “Da rantsuwar Ubangiji Allah na Isra’ila, wanda nake tsaye a gabansa, ba za a yi raba ko ruwan sama a wadannan shekaru ba, sai dai bisa ga maganata.” 1 Sarakuna 17:1.

Almasihu ya sanar da mu a cikin littafin Luka cewa shekaru ukun nan a hakikanin gaskiya shekaru uku da rabi ne.

Sai ya ce, Hakika, ina gaya muku, ba a karɓar wani annabi a kasarsa. Amma ina gaya muku gaskiya, gwauraye da yawa suna cikin Isra’ila a zamanin Iliya, sa’ad da aka rufe sama shekara uku da watanni shida, sa’ad da babban yunwa ya game dukan kasar; amma ba a aika Iliya zuwa ga ko daya daga cikinsu ba, sai zuwa Sarepta, birni na Sidon, zuwa ga wata mace gwauruwa. Luka 4:24–26.

Shekaru uku da rabi sun faru ne a zamanin Ahab da Jezebel, ta haka suna bayyana shekarun annabci uku da rabi daga 538 har zuwa 1798, lokacin da papacy, wadda aka wakiltar da Jezebel a cikin ikilisiyar Tiyatira, ta yi mulki a lokacin Zamani Mai Duhu.

Duk da haka ina da ’yan abubuwa kafan a kanka, domin kana barin waccan mace Jezebel, wadda take kiran kanta annabiya, ta koyar ta kuma rudi bayina su yi fasikanci, su kuma ci abubuwan da aka miƙa hadaya ga gumaka. Kuma na ba ta zarafi ta tuba daga fasikancinta; amma ba ta tuba ba. Ga shi, zan jefa ta cikin gado, da wadanda suke yin zina da ita kuma cikin kunci mai girma, sai dai idan sun tuba daga ayyukansu. Kuma zan kashe ’ya’yanta da mutuwa; kuma dukan ikkilisiyoyi za su san cewa ni ne wanda yake binciken zuciya da tunani: kuma zan saka wa kowane dayanku gwargwadon ayyukanku. Ru’ya ta Yohanna 2:20–23.

“Lokacin tuba” na Jezebel shekaru uku da rabi ne a zamanin Iliya, kuma shekaru uku da rabi na annabci daga 538 zuwa 1798 a Tsakiyar Zamani ta duhun tsanantawar papacy. Hukuncin Jezebel da sarakunan Turai wadanda suka yi zina da ita, shi ne a jefa su cikin gadon kunci da mutuwar ’ya’yanta. Akwai rayuka masu aminci a lokacin Tsakiyar Zamani, wadanda su ma an jefa su cikin gadon kunci, amma za su rayu. Sa’ad da aka jefa su cikin gadon kunci, sakamakon rai ga masu aminci ko mutuwa ga marasa aminci ya dogara ne bisa ga “ayyukansu.” Gadon kuncin masu aminci ya haifar da hakuri da rai. Gadon kuncinsu zai kare kusa da karshen shekaru uku da rabi, jim kafan kafin Iliya ya bar Sarepta don ya umarci Ahab ya tara dukan Isra’ila zuwa Dutsen Karmel.

“Tsanantawar ikilisiya ba ta ci gaba a duk tsawon lokacin shekaru 1260 gaba ɗaya ba. Allah, cikin jinkansa ga mutanensa, ya takaita lokacin gwajinsu mai zafi. Da yake ya riga ya fadi ‘babban tsananin’ da zai auku wa ikilisiya, Mai Ceto ya ce: ‘Sai dai in da an takaita kwanakin nan, da ba wani mai rai da zai tsira ba: amma saboda zaɓaɓɓu, za a takaita kwanakin nan.’ Matiyu 24:22. Ta wurin tasirin Gyarawa, an kawo ƙarshen tsanantawar kafin shekara ta 1798.” The Great Controversy, 266, 267.

Hukuncin “gadon tsanani” ga papacy zai “kashe ’ya’yanta da mutuwa,” amma hukuncin “gadon tsanani” ya ƙunshi alkawarin rai ga waɗanda ayyukansu suka nuna amincinsu, kamar yadda aka bayyana a mutuwar ɗan gwauruwar Sarepta.

Bayan waɗannan abubuwa kuwa, sai ya faru cewa ɗan matar nan, uwargidar gidan, ya yi rashin lafiya; cutarsa kuwa ta tsananta ƙwarai, har numfashi ya daina kasancewa a cikinsa. Sai ta ce wa Iliya, Mene ne tsakanina da kai, ya kai mutumin Allah? Ka zo wurina ne domin ka tuna mini da zunubina, ka kuma kashe ɗana? Sai ya ce mata, Ki ba ni ɗanki. Sai ya karɓe shi daga ƙirjinta, ya ɗauke shi zuwa can ɗaki na sama inda yake zama, ya kwantar da shi a kan gadonsa. Sai ya yi kuka ga Ubangiji, ya ce, Ya Ubangiji Allahna, har ma ga gwauruwar nan wadda nake sauka a wurinta, ka kawo masifa a kanta ta wurin kashe ɗanta? Sai ya miƙa kansa a kan yaron sau uku, ya yi kuka ga Ubangiji, ya ce, Ya Ubangiji Allahna, ina roƙonka, ka sa ran yaron nan ya komo cikinsa kuma. Sai Ubangiji ya saurari muryar Iliya; ran yaron kuwa ya komo cikinsa kuma, sai ya farfado. Sai Iliya ya ɗauki yaron, ya sauko da shi daga ɗakin zuwa cikin gidan, ya miƙa shi ga mahaifiyarsa; Iliya kuwa ya ce, Duba, ɗanki yana da rai. Sai matar ta ce wa Iliya, Yanzu ta haka na sani cewa kai mutumin Allah ne, maganar Ubangiji kuwa a bakinka gaskiya ce. 1 Sarakuna 17:17–24.

Matar gwauruwa ta gane cewa Iliya “mutumin Allah” ne, domin “maganar Ubangiji” da ta maido ɗanta zuwa rai, ita ce maganar “gaskiya.” Tsarin mataƙai uku na yadda Iliya ya miƙe kansa a kan ɗan matar gwauruwa, matar ta fahimce shi a matsayin “maganar” da take cikin bakin Iliya a matsayin “gaskiya.” Kalmar Ibrananci ‘emeth,’ an fassara ta a cikin wannan nassi da “gaskiya,” kuma tana wakiltar ikon halitta na Alfa da Omega. Ita ce kalmar Ibrananci da aka ƙera ta daga harafi na farko, na goma sha uku, da na ƙarshe na haruffan Ibrananci, kuma tana wakiltar Ikon wanda zai iya maido da matattu zuwa rai.

Masu aminci, kamar yadda marasa aminci ma a cikin “lokaci” na jarabawa da rabin makonni bakwai uku suka wakilta, sun karɓi hukuncin “gadon tsanani.” Mutuwa ita ce sakamakon ga ’ya’yan ajin da ya bi karuwar da ta yi fasikanci kuma ta koyar da koyaswar arna. Rai kuwa aka ba wa ɗaya ajin da ya bi umarnin Iliya, kuma ya gaskata Maganar “gaskiya.”

Bazawarar ta bi umarnin Iliya na ta je ta kawo masa ɗan ruwa, ta kuma ba shi ɗan buroɗi, kuma biyayyarta ga maganar annabin tana wakiltar masu aminci a Zamanan Duhu na Tiyatira. (Ya kamata a lura cewa sa’ad da Iliya ya umarci bazawarar ta fara ciyar da shi, sa’an nan daga baya ta ciyar da ɗanta da kanta, abin da ake wakilta shi ne cewa Iliya ne na fari da ya karɓi abincin da za a ci. Shi ne na fari da ya karɓi sakon, sa’an nan kuma ikilisiya.) An sanar da mu cewa ayyukan masu aminci sun fi girma a ƙarshe fiye da a farko.

“Kuma ka rubuta wa mala’ikan ikkilisiya da take a Tayatira cewa; Ga abin da Dan Allah yake faɗi, wanda idanunsa suke kamar harshen wuta, kafafunsa kuma suna kama da tagulla mai kyau kwarai; Na san ayyukanka, da kaunarka, da hidimarka, da bangaskiyarka, da haƙurinka, da ayyukanka; kuma na karshe sun fi na farko yawa.” Ru’ya ta Yohanna 2:18, 19.

Masu aminci sun bayyana kyawawan “ayyuka” a lokacin “sararin” da aka bai wa fafaroma domin ya tuba, amma ayyukansu a karshe sun fi “na farko” yawa. Yayin da “sararin” yake karewa, Almasihu ya aiko tauraron safiya na gyaran addini, wanda ya fara aikin daina jure wa fafaroma, wadda ta koya wa ikkilisiya ta “yi fasikanci, ta ci abubuwan da aka miƙa hadaya ga gumaka.”

Kuma wanda ya yi nasara, ya kuma kiyaye ayyukana har zuwa karshe, zan ba shi iko bisa al’ummai; kuma zai mallake su da sandar karefe; za a ragargaza su gunduwa-gunduwa kamar tasoshin mai yin tukwane; kamar yadda ni kuma na karɓa daga Ubana. Kuma zan ba shi tauraron safiya. Wanda yake da kunne, bari ya ji abin da Ruhu yake faɗa wa ikkilisiyoyi. Ru’ya ta Yohanna 2:26–29.

Almasihu yana da “’yan abubuwa kaɗan a kan” masu aminci a farkon “sararin” da aka bai wa papanci domin ta tuba, gama sun kyale Jezebel, “wadda take kiran kanta annabiya, ta koyar kuma ta ruɗi bayina su yi fasikanci, su kuma ci abubuwan da aka miƙa hadaya ga gumaka.” Amma a karshe “sararin” masu aminci za su daina barin papanci ta ci gaba da ruɗunta.

“A karni na goma sha huɗu ya bayyana a Ingila ‘tauraron safiya na Gyaran Addini.’ John Wycliffe shi ne mai shelar gyara, ba domin Ingila kaɗai ba, amma domin dukan Kiristendam. Babban kin amincewa da Roma wanda aka ba shi izinin furtawa ba zai taɓa yin shiru ba. Wannan kin amincewa ya buɗe gwagwarmayar da za ta kai ga ’yantar da daidaikun mutane, da ikkilisiyoyi, da kuma al’ummai.” The Great Controversy, 80.

Abincin da bayin Allah suke ci shi ne koyaswar ko saƙon da suke karɓa. Zina ita ce coci tana amfani da ikon gwamnati domin aiwatar da tilasta koyaswarta ta bautar gumaka. A cikin “lokacin” da aka bai wa Jezebel domin ta tuba, cocin ta gudu zuwa jejin domin kariya.

Kuma matar ta gudu zuwa cikin jeji, inda take da wuri da Allah ya tanada, domin a ciyar da ita a can har kwana dubu ɗaya da ɗari biyu da sittin.... Kuma aka ba matar fikaƙai biyu na babban mikiya, domin ta tashi zuwa cikin jeji, zuwa wurinta, inda ake ciyar da ita har lokaci ɗaya, da lokatai, da rabin lokaci, daga fuskar macijin. Kuma macijin ya fito da ruwa daga bakinsa kamar ambaliya bayan matar, domin ya sa ambaliyar ta tafi da ita. Sai kasa ta taimaki matar, kasa kuwa ta buɗe bakinta, ta haɗiye ambaliyar da dodon ya fito da ita daga bakinsa. Ru’ya ta Yohanna 12:6, 14–16.

A lokacin tsanantawar da Jezebel da Ahab suka yi, Obadiyah ya wakilci kaɗiyar da jejin daji ya bayar a lokacin mulkin papanci.

Sai Ahab ya kira Obadiya, wanda shi ne mai kula da gidansa. (Obadiya kuwa yana jin tsoron Ubangiji kwarai; gama sa’ad da Jezebel ta kashe annabawan Ubangiji, Obadiya ya ɗauki annabawa ɗari, ya boye su hamsin-hamsin a cikin kogo, yana ciyar da su da gurasa da ruwa.) 1 Sarakuna 18:3, 4.

Aikin Obadiya na boye annabawa hamsin-hamsin cikin kogwanni alama ce ta wurin da aka shirya a jeji ta wurin Allah domin a ciyar da masu aminci, waɗanda suka ƙi su ci koyaswar papanci kuma waɗanda kuma suka ƙi su karɓi dangantaka marar tsarki wadda zina tata da sarakunan Turai ta wakilta. Tsawon lokacin da aka umurci Iliya ya je wurin gwauruwar Sarepta domin abinci da ƙāriya daga Jezebel da Ahab, shi ne tsawon lokacin da ikilisiya ta gudu zuwa jeji, kuma wurin da Allah ya shirya musu aikin Obadiya ne ya wakilta.

Wurin boyuwar Iliya a Sarefta, wadda ake kira “Zarephath” a cikin Ibrananci, na nufin tsarkakewa. Da wa’adin da aka bai wa Jezebel domin ta tuba ya ƙare, Iliya ya tafi wurin Obadiya ya kuma umurci Ahab yā kira dukan Isra’ila zuwa Karmel.

Yayin da Obadiya yake kan hanya, sai ga Iliya ya tarye shi; da ya gane shi kuwa, sai ya fāɗi rubda ciki, ya ce, Ashe, kai ne ranka yā daɗe Iliya? Sai ya amsa masa, Ni ne: je ka faɗa wa ubangijinka, Ga shi, Iliya yana nan. 1 Sarakuna 18:17, 18.

Lokacin Iliya tare da gwauruwar Sarfat yana wakiltar Zamanan Duhu. A cikin labarin Iliya da gwauruwar, tana tattara itace biyu ne, gama tana gab da mutuwa. Gwauruwa a cikin annabci coci ce, kuma ta wakilci cocin da ke cikin jeji wadda take gab da mutuwa.

Kuma ka rubuta wa mala’ikan ikkilisiya da yake a Sardis cewa; Ga abin da yake faɗa, shi mai Ruhu bakwai na Allah, da taurari bakwai; Na san ayyukanka, cewa kana da suna kana da rai, alhali kuwa ka mutu. Ka yi tsaro, ka ƙarfafa abubuwan da suka ragu, waɗanda suke shirin mutuwa: gama ban sami ayyukanka cikakku a gaban Allah ba. Ru’ya ta Yohanna 3:1, 2.

Tana “tara ƙananan itatuwa guda biyu”, tana kuma shirya mutuwarta sa’ad da Iliya ya katse ta.

Sai maganar Ubangiji ta zo gare shi, tana cewa, Ka tashi, ka tafi Zarifat, wadda take ta Sidon, ka zauna a can: ga shi, na umarci wata gwauruwa a can ta ciyar da kai. Sai ya tashi ya tafi Zarifat. Da ya isa ƙofar birnin, sai ga wata gwauruwa tana tattara itatuwa a can: sai ya kira ta, ya ce, Ina roƙonki, ki kawo mini ɗan ruwa kaɗan a cikin akushi, domin in sha. Da tana tafiya domin ta ɗauko shi, sai ya sake kiran ta, ya ce, Ina roƙonki, ki kawo mini ɗan gutsuren gurasa a hannunki. Sai ta ce, Muddin Ubangiji Allahnka yana da rai, ba ni da waina, sai dai ɗan gari a cikin ganga, da ɗan mai kaɗan a cikin tulun mai: kuma, ga shi, ina tattara itatuwa biyu, domin in shiga in dafa shi domin ni da ɗana, mu ci, sa'an nan mu mutu. 1 Sarakuna 17:8–12.

Matar gwaurun Sarefta tana tattara “itace biyu.” Matar gwaurun tana wakiltar masu aminci a zamanin Jezebel. Danta yana wakiltar waɗanda, a cikin tarihin Tiyatira, suka mutu tare da alkawarin za a tashe su a tashin farko.

Sai na ga kujerun mulki, aka zauna a kansu, aka kuma ba su ikon yin shari’a. Sai na ga rayukan waɗanda aka fille kansu saboda shaidar Yesu, da kuma saboda maganar Allah, waɗanda kuwa ba su yi wa dabbar sujada ba, ko siffarta, ba kuma su karɓi alamarta a goshinsu ko a hannuwansu ba; suka rayu, suka kuma yi mulki tare da Almasihu har shekara dubu. Amma sauran matattu ba su sāke rayuwa ba sai da shekara dubun ta cika. Wannan ita ce tashin matattu ta fari. Mai albarka ne, mai tsarki kuma, wanda yake da rabo cikin tashin matattu ta fari; a kan irin waɗannan mutuwa ta biyu ba ta da iko, amma za su zama firistocin Allah da na Almasihu, za su kuma yi mulki tare da shi har shekara dubu. Ru’ya ta Yohanna 20:4–6.

Matar bazawar kuma tana wakiltar kaɗan a Sardis, waɗanda suka cancanta aka kuma ba su fararen tufafi.

Kana da 'yan kaɗan a Sardis waɗanda ba su kaɓantar da tufafinsu ba; kuma za su yi tafiya tare da ni cikin farare, gama sun cancanta. Wanda ya yi nasara, shi ne za a sa masa fararen tufafi; kuma ba zan shafe sunansa daga littafin rai ba, amma zan shaida sunansa a gaban Ubana, da kuma a gaban mala'ikunsa. Ru'ya ta Yohanna 3:4, 5.

Waɗanda suke cikin ikkilisiya ta huɗu ta Tayatira, waɗanda suka mutu cikin aminci, waɗanda ɗan gwauruwa yake wakilta, an ba su fararen tufafi a hatimi na biyar.

Kuma sa'ad da ya buɗe hatimi na biyar, sai na ga a farkashin bagaden rayukan waɗanda aka kashe saboda maganar Allah, da kuma saboda shaidar da suka rife. Sai suka yi kuka da babbar murya, suna cewa, Har yausha, ya Ubangiji, mai tsarki mai gaskiya, ba za ka yi hukunci ba, ka ɗauki fansar jininmu a kan waɗanda suke zaune a duniya? Sai aka ba kowannensu fararen riguna; aka kuwa faɗa musu su ɗan huta har yanzu na ɗan lokaci kaɗan, sai bayin aikinsu tare da su, da 'yan'uwansu kuma, waɗanda za a kashe kamar yadda aka kashe su, su cika. Ru'ya ta Yohanna 6:9–11.

An ba shahidan zamanan duhu fararen riguna, aka kuma gaya musu su huta a cikin kaburburansu, har sai da za a kashe wata kungiya ta biyu ta shahidan papacy, kamar yadda aka kashe su. Papacy ce ta kashe su a tsawon shekaru uku da rabi, kuma an yi musu alkawari cewa daga farkashe za a yi wa papacy hukunci, amma ba sai an kashe wata kungiya ta biyu ta shahidan papacy ba, a lokacin rikicin dokar Lahadi mai zuwa nan ba da daɗewa ba. Sister White ta danganta rokon shahidan na a yi hukunci a kan papacy da nassosi biyu a cikin littafin Ru'ya ta Yohanna.

“Sa'ad da aka buɗe hatimi na biyar, Yahaya Mai Wahayin, cikin wahayi, ya ga a farkashin bagade kungiyar waɗanda aka kashe saboda Maganar Allah da kuma shaidar Yesu Almasihu. Bayan wannan sai al'amuran da aka bayyana a sura ta goma sha takwas ta Wahayin Yahaya suka biyo baya, sa'ad da ake kiran waɗanda suke masu aminci da gaskiya su fito daga Babila. [Wahayin Yahaya 18:1–5, an nakalto.]” Manuscript Releases, juzu'i na 20, 14.

Ru'ya ta goma sha takwas aya ta ɗaya zuwa ta biyar tana wakiltar muryoyi biyu na aya ta ɗaya da aya ta huɗu. Murya ta biyu ita ce kiran fita daga Babila, kuma tana nuna farkon tsanantawar dokar Lahadi, sa'ad da babban motsin mala'ika na uku ya kira sauran garken Allah su fito daga Babila. Haka kuma tana sanya nassin hatimi na biyar a farkon hatimi na bakwai.

“[An nakalto Ru'ya ta Yohanna 6:9–11]. A nan an gabatar wa Yohanna da al'amura waɗanda ba su kasance a zahiri ba, sai dai waɗanda za su kasance a wani lokaci a nan gaba.

“An kawo wahayi na Ru'ya ta Yohanna 8:1–4.” Rubuce-Rubucen da Aka Saki, juzu'i na 20, 197.

A cikin Wahayi sura ta takwas, aya ta ɗaya zuwa ta huɗu, an buɗe hatimi na bakwai.

Kuma sa'ad da ya buɗe hatimi na bakwai, aka yi shiru a sama kamar tsawon rabin sa'a. Sai na ga mala'iku bakwai waɗanda suke tsaye a gaban Allah; aka kuwa ba su faho bakwai. Wani

mala'ika kuma ya zo ya tsaya a bagaden, yana da turaren kona turare na zinariya; aka kuwa ba shi turare mai yawa, domin ya mika shi tare da addu'o'in dukan tsarkaka a kan bagaden zinariya wanda yake a gaban kursiyin. Sai hayakin turaren, wanda ya zo tare da addu'o'in tsarkakan, ya hau sama a gaban Allah daga hannun mala'ikan. Ru'ya ta Yohanna 8:1-4.

Addu'o'in shahidan Zamanan Duhu, waɗanda a cikin hatimi na biyar suke rokon Allah ya kawo hukunci a kan karuwar da take yin fasikanci tare da sarakunan duniya, suna hauhawa “zuwa gaban Allah,” sa'ad da aka buɗe hatimi na bakwai. Wahayi ya daidaita buɗewar hatimi na bakwai da murya ta biyu ta Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha takwas, gama a murya ta biyu ne Allah yake tunawa da zunubanta, sa'an nan kuma ya ninka mata hukuncinta. Sau ɗaya domin shahidan Zamanan Duhu, kuma sau ɗaya domin zubar da jini na rikicin dokar Lahadi.

Sai na ji wata murya daga sama tana cewa, Ku fito daga cikinta, ya mutanena, domin kada ku yi tarayya da zunubanta, kuma kada ku sami wani ɓangare na annobinta. Gama zunubanta sun kai har sama, kuma Allah ya tuna da laifofinta. Ku saka mata kamar yadda ita ma ta saka muku, ku ninka mata ninki biyu gwargwadon ayyukanta: a cikin kofon da ta cika, ku cika mata ninki biyu. Ru'ya ta Yohanna 18:4-6.

Kalilan da ke Sardis waɗanda ba su kazarantar da tufafinsu ba, suna wakiltar waɗanda suka fito daga tarihin Tayatira wanda ya kare a 1798. Ana wakiltarsu da gwauruwar Sarefta, gwauruwa wadda take shirin zuwa bikin aure a 1844.

“Zuwan Almasihu a matsayin Babban Firist dinmu zuwa Wuri Mafi Tsarki, domin tsarkake Wuri Mai Tsarki, kamar yadda aka bayyana a cikin Daniyel 8:14; da zuwan Dan Mutum zuwa wurin Mai Tsufan Kwanaki, kamar yadda aka gabatar a cikin Daniyel 7:13; da zuwan Ubangiji zuwa Haikalinsa, kamar yadda Malaki ya yi annabci, duk bayanai ne game da abu guda ɗaya; kuma wannan ma an wakilta shi da zuwan ango zuwa bikin aure, kamar yadda Almasihu ya bayyana a cikin misalin budurwai goma, a cikin Matiyu 25.” The Great Controversy, 426.

Matar nan gwauruwa tana shirya abincinta na karshe kafin mutuwar ta, sa'ad da Iliya ya umarce ta ta yi masa hidima. Tana misalta amintattu kaɗan a cikin Tiyyatira, suna wucewa zuwa ga amintattu kaɗan a cikin Sardis waɗanda suke tattara “sanduna biyu” domin “wuta”.

“Sanduna biyu” suna wakiltar dukan gidaje biyu na Isra'ila ta ɗa, waɗanda arna suka tattake sannan kuma tsarin papanci ya tattake su, amma aka kaddara a tattara su wuri ɗaya kuma a haɗa su su zama “sanda ɗaya,” cikin tarihin 1798 zuwa 1844.

Sai maganar Ubangiji ta sake zo mini, tana cewa, Bugu da kari, kai ɗan mutum, ka ɗauki sanda ɗaya, ka rubuta a kansa, Domin Yahuza, da domin 'ya'yan Isra'ila abokansa: sa'an nan ka ɗauki wani sandan, ka rubuta a kansa, Domin Yusuf, sandan Efrayim, da domin dukan gidan Isra'ila abokansa: Ka kuma haɗa su ɗaya da ɗaya su zama sanda guda; za su kuwa zama ɗaya a hannunka. Sa'ad da kuma 'ya'yan mutanenka za su yi magana da kai, suna cewa, Ba za ka nuna mana abin da kake nufi da waɗannan ba? Ka ce musu, Ga abin da Ubangiji Allah yana cewa; Ga shi, zan ɗauki sandan Yusuf, wanda yake a hannun Efrayim, da kabilan Isra'ila abokan tarayyarsa, in haɗa su da shi, wato tare da sandan Yahuza, in mai da su sanda guda, su kuwa zama ɗaya a hannuna. Sandunan da ka rubuta a kansu za su kasance a hannunka a gaban

idanunsu. Ka kuma ce musu, Ga abin da Ubangiji Allah yana cewa; Ga shi, zan dauki 'ya'yan Isra'ila daga cikin al'ummai, inda suka tafi, in tattara su daga kowane gefe, in kawo su kasarsu ta kansu: Zan kuma mai da su al'umma guda a cikin kasar, bisa duwatsun Isra'ila; sarki guda kuma zai zama sarki a kansu duka: ba za su kara zama al'umma biyu ba, ba kuwa za a kara raba su zuwa masarautu biyu ba sam: Ba kuwa za su kara kazantar da kansu da gumakansu ba, ko da abubuwan bankyama nasu, ko da wani daga cikin laifofinsu: amma zan cece su daga dukan mazaunansu, inda suka yi zunubi, in tsarkake su: haka kuwa za su zama mutanena, ni kuma zan zama Allahnsu. Dauda bawana kuma zai zama sarki a kansu; dukansu kuwa za su kasance da makiyayi daya: za su kuma yi tafiya cikin shari'o'ina, su kiyaye farillaina, su aikata su. Za su kuwa zauna a kasar da na ba Yakubu bawana, inda kakanninku suka zauna; za su kuwa zauna a cikinta, su da 'ya'yansu, da 'ya'yan 'ya'yansu har abada: Dauda bawana kuma zai zama yarimansu har abada. Bugu da kari, zan yi alkawarin salama da su; zai zama alkawari madawwami tare da su: zan kuma kafa su, in ribanya su, in sa Wuri Mai Tsarkina a tsakiyarsu har abada. Alfarwata kuma za ta kasance tare da su: i, zan zama Allahnsu, su kuma za su zama mutanena. Al'ummai kuma za su sani cewa ni Ubangiji ne nake tsarkake Isra'ila, sa'ad da Wuri Mai Tsarkina zai kasance a tsakiyarsu har abada. Ezekeyel 37:15–28.

Sa'ad da Iliya ya bar Sarefta domin ya kira Ahab da dukan Isra'ila zuwa Dutsen Karmel, cocin gwauruwa wadda ta gudu zuwa cikin jeji tana tattara sanduna biyu domin wutar da take tsarkake gwauruwa tun kafin bikin aure na 22 ga Oktoba, 1844. Tattara sandunan biyun nan shi ne tattara motsin Millerite, wanda aka cika a cikin lokacin shekaru sittin da biyar na karshe da aka bayyana a Ishaya bakwai. Mulkin arewa ya sha la'anar Musa daga 723 K.H. har zuwa 1798, mulkin kudu kuma ya sha wannan la'ana daga 677 K.H. har zuwa 1844. A shekara ta 1844, zuriyar ruhaniya ta wadannan al'ummai biyu na zahiri aka tattara su tare a matsayin sanda daya, ko kuwa al'umma daya.

Ko da babu wani abu dabam, Ezekeyel ya fayyace sanduna biyu din a matsayin al'ummai biyu, wadanda suka zama al'umma guda.

Gama shugaban Suriya shi ne Dimashku, shugaban kuma Dimashku shi ne Rezin; cikin shekara sittin da biyar kuma za a karya Ifraimu, har ya daina zama jama'a. Shugaban kuma Ifraimu shi ne Samariya, shugaban kuma Samariya shi ne dan Remaliya. In ba za ku ba da gaskiya ba, tabbatacce ba za a tabbatar da ku ba. Ishaya 7:8, 9.

Idan ba za mu gaskata annabcin shekaru sittin da biyar ba, ba za a kafa mu ba.

Za mu ci gaba da gabatar da alamar annabci ta Iliya a talifi na gaba.